

POUTNÍK 21

Chceme být společníkem na cestě víry, sdílet radostnou zvěst o Kristu a spojovat křesťany (nejen) v oblasti severního Plzeňska. prosinec 2020

ÚVODEM

Vážení a milí,
nebývá zvykem psát pro Poutníka editorial, tedy slovo na úvod. Tentokrát ale cítím, že to potřeba je. Vychází zvláštní Poutník ve zvláštní době. Za tento rok jsme vydali pouze dvě čísla, obvykle vycházejí čtyři. Také sestava našich článků je poměrně neobvyklá – od „Ozvěň prázdnin“ až po „Předvánoční tajnosti“. Příčiny jistě netřeba rozebírat... Dokonce přišla i úvaha, zda Poutníka ještě vůbec někdo čte, jestli si ho neděláme jen sami pro sebe. Nakonec jsme usoudili, že snad ne, jen naši čtenáři o sobě nedávají moc vědět. Postrádáme zpětnou vazbu a také, a to hlavně!, příspěvky od vás. Velmi důležité jsou osobní příběhy, zážitky, vzpomínky, svědectví, zkrátka něco ze života.

O teologické články by nouze nebyla, o prožitky ze života nouze je. Děkujeme, že se nad tím zamyslíte.

Za redakci Michaela Nováčková

OZVĚNA PRÁZDNIN

Určitě někdy jezdíte vlakem. Když to pěkně „frčí“, je to fajn. Stává se ale, že vlak musí zpomalit, aby bezpečně projel nějak ohrožený úsek trati. Čerstvá zkušenost říká, že někdy je ten úsek hodně dlouhý a dříve poklidná atmosféra ve vlaku poněkud „zhoustne“. Opuštěte, jestli vám tenhle „oslí můstek“ bude připadat málo výstižný.

Ta pomalá jízda mi připomněla letošní jaro s karanténou a jejími dozvuky. Ještě dnes „ten vlak“ nejede plnou rychlostí. Možná si díky tomu leckdo uvědomil, že ta „normovaná rychlost“ nemusí být ta správná. Nicméně „pomalá jízda“ přináší nutnost uchopení. Možná jsme si nikdy nevšimli, co zajímavého je možné v daném úseku z vlaku vidět. Možná jsme si v první chvíli řekli: „to je dobře, že se pomalou jízdou omezuje riziko nějakého neštěstí“. Možná jsme si ale o deset minut později uvědomili, že se nám začíná hroutit náš další denní plán. Jen málokdo ve vlaku asi nepocítil jisté vnitřní pnutí.

Přejdeme teď po „oslím můstku“ o kousek dál. Čas prázdnin byl z vnějšího pohledu ponechán v poměrně normálním režimu. Kdybych nejel na Slovensko, asi bych úplně zapomněl, co je to rouška. Kdybych občas nezaslechl z rádia (většinou u řidiče autobusu, kterým jsem jel za zážitky v zásadě očistnými – byť ne plně v náboženském slova smyslu), že epidemie utěšeně narůstá, že na železnici je víc nehod, než loni touto dobou, že někde lidé už nemohou unést kvůli vládnoucího režimu atd., asi bych podlehl klamu, že je vše „v poho-

dě“. Vyznávám – ač jsem nežil v klamu, vnímal jsem v zásadě letošní prázdniny (v kontrastu k předchozímu období) jako „úsek bez pomalých jízd“ a prožil jsem je velmi intenzivně (až z toho byl jeden můj úzkostlivý kolega poněkud rozladěn). Jsem za ten čas darovaný z Boží milosti velmi vděčný.

Díky pobytu v Chotěboři jsem si kromě jiného mohl uvědomit, k čemu všemu nás vede odkaz Jana Amose Komenského, který zemřel právě před třemi sty padesáti lety. Tento nadmíru moudrý muž dva roky před svou smrtí mj. vyznal, že byl celý život jako ta biblická Marta – dělal si mnoho starostí, trápil se pro mnoho věcí, mnoho pracoval. Ač mu víra byla nesmírně vzácná, přesto rozpoznává, že přečasto „vycházel ze sebe“ a že „jedno potřebné“ je vrátit se, odevzdat se Bohu. Díky častému pobytu v přírodě jsem mohl znovu intenzivně pocítit nesmírnou krásu ale i křehkost stvoření. Díky mnoha setkáním jsem si směl uvědomit rozmanitost darů, jimž Hospodin v našich životech žehná. Oslovila mne svědectví o místech, kde lidé tuto rozmanitost sdílejí a učí se vzájemnému respektu – k těm, kdo velmi potřebují k nesení dobrého ovoce rád i k těm, kdo jsou obdarováni velkou kreativitou, která překračuje různé hranice, klade mnohé otázky, ale také vnáší namnoze do života nové světlo, schopnost nového nádechu...

Odnáším si to vše do nového pracovního období jako povzbuzení. Děkuji Hospodinu za prázdninový čas. Vkládám do Jeho rukou budoucnost všeho a všech a prosím o Jeho moudrost a posilu do všech situací, které jsou před námi.

Jan Esterle

Toto vydání Poutníka provází „poutní“ kresby Diany Živné

DESET PROCENT

Nebojte se! Dnes ještě nebudu nic psát o tom, že církev má přestat hýkat nad nedostatkem peněz a zanechat všech snah o danění nevěřících a pokorně se vrátit k řádu, který Bůh sám ustanovil. Neboť odevzdá-li každý křesťan podle práva desetinu svého příjmu, nebude rázem církev vědět, co s takovým hmotným bohatstvím udělat... Ale o tom skutečně až někdy příště.

Dostal jsem se k velmi zajímavé knížce vzpomínek náčelníka čs. vojenského zpravodajství před a během 2. sv. války plk. Fr. Moravce (Špion, jemuž nevěřili; prosím neplést s propagátorem beta verze EU Moravcem Emanuelem, taktéž plukovníkem:)

Autor prokládá své vzpomínky na operace, jichž se zúčastnil, popisem obecných technik zpravodajské práce. Zatím nic církevního, řeknete si. Ale teď to přijde: deset procent! Podle Moravce právě jen nejvýše deset procent (sic!) všech, jistě velmi pečlivě připravených a provedených, operací vedlo k cíli, skončilo viditelným úspěchem. Proč vás na to upozorňuji? Protože na něco podobného narážíme v duchovním životě (tedy pokud něco takového praktikujeme:) Já tady nechci rozebírat, zda má nějaký efekt desetina našeho duchovního snažení nebo více nebo méně, na rozdíl od Moravce nemám a ani nemohu mít jakékoliv statistické podklady, protože přeci je možné, že já se pomodlím a obrátí se vězeň na

druhém konci světa, o kterém se nikdy nedozvím apod. Jde mi o princip. Pouze malá (a za sebe bych řekl určitě velmi malá) část našeho duchovního snažení má nějaký viditelný dopad. A my na to zoufale nejsme připraveni, pracovat v podmínkách tak malé zpětné vazby. Celou svou výchovou a vzděláním jsme připravováni na to nevěnovat se věcem, které nepřinášejí zisk. To je to, co se učíme od svých rodičů, to je to, co nás učí státní škola. Honbě za krátkodobým zjevným ziskem. V běžné praxi je to velmi problematické, v duchovním světě však přímo likvidační. Neboť tam až na výjimky nenastávají situace, kdy bychom odpověď na své aktivity dostali ne snad ihned, ale aspoň tak, aby nás zjevná souvislost mezi zasel jsem a teď sklízím posílila v další činnosti.

Bohužel, v církvi nenacházím moc lidí (pokud vůbec nějaké), kteří by tyto základní věci dokázali a byli ochotni vysvětlovat a předávat dál. Bohužel spíše vidím lidi, kteří šíří infantilní víru typu teď se pomodlíme a bude to dobrý. Ne, nebude, může říct každý, kdo už zažil nějakou podstatnou životní krizi, což jsou od určitého věku statisticky všichni. Moc rád bych chodil někam, kde budeme řešit, co dělat, když to, co děláme, zdánlivě nikam nevede. Moc rád bych chodil někam, kde se ví, že zdaleka nejčastější odpovědí na lidskou modlitbu je Boží mlčení. Moc rád bych chodil někam, kde se život neomezí na deset procent věcí, které přinášejí okamžitý výsledek (v církvi kytičky v truhlicích a selfička s vypa-

senou vrchností). Moc rád bych, ale nemám kam. Existuje aspoň deset procent věřících, kteří by také chtěli? Kde jsou?

-mjt-

O PŘÍMLUVĚ TROCHU JINAK

Když jsme v posledním čísle Poutníka uvažovali o křesťanské meditaci a modlitbě, zůstala stranou jedna její důležitá podoba: modlitba přímlyvná. Nejde přece jen o nás, máme všichni kolem sebe řadu lidí v náročných situacích, které se snažíme v modlitbě “nést”. Anebo sami zakoušíme sílu přímlyvné modlitby. A možná se někdy trápíme tím, jak se vlastně za sebe navzájem modlit. Opravdu Pán Bůh potřebuje, abychom mu vyjmenovávali lidi, jejichž situaci On zná lépe než my, a říkali mu, co má dělat? Také si možná říkáme: Jak často se mám za druhého člověka modlit? A kdy mohu přestat? Mám se modlit jen za ty, kteří mi osobně leží na srdci, nebo i za ty, k nimž žádnou blízkost necítím?

Rád bych vám nabídl k vyzkoušení formu přímlyvné modlitby, kterou bychom mohli nazvat meditativní. Také o té při duchovním doprovázení často mluví a píše v minulém čísle citovaná Karin Johne. Nakolik v modlitbě platí, že méně je často více, vztahuje se to i na přímlyvu. Nejde o množství, ale o hloubku. Karin Johne radí zastavit se u jednoho člověka, který mi v danou chvíli leží na srdci. A zkusit ho v modlitbě vnímat nejen jako konkrétní osobu, ale “průhledně” jako “symbol” také jiných lidí v podobné situaci, s podobnými těžostmi – a modlit se tak za ně za všechny. Postupně se nám mohou vytvořit určité “shluky” lidí v podobné situaci, jimž můžeme věnovat modlitbu v jednotlivých dnech týdne (inspiraci můžete najít v modlitebním mostu chrásteckého sboru).

Další otázkou, kterou si ovšem položíme, je: Oč vlastně mám pro daného člověka prosit? Ježíš se přece slepého ptá, co chce, aby pro něj učinil, a očekává tedy i od nás, že se budeme modlit za něco konkrétního. Prosíme-li dle modlitby Páně o to, aby se stala Boží vůle, pak sice nevíme, co by to konkrétně mělo v životě toho či onoho člověka znamenat, ale obecně z evangelia víme, co je Boží vůle pro člověka: aby se stal podobnějším Ježíši Kristu. Vyslyšení je přislíbeno prosbě o Ducha svatého! Je správné začít tím, že vyslovíme to, co považujeme pro daného člověka za potřebné. Tím často skončíme, ale to je vlastně podle Johne jen první krok přímlyvy. Tím dalším je pohled na Ježíše Krista, na to, jak on podobnou situaci, nouzi či podnět (nebo pokušení) ve svém životě zvládl. Pak mohu prosit o to, co člověka v jeho životní situaci může vést ke Kristu a učinit ho jemu podobnějším. Naše modlitba nemá zbloudilému poutníkovi ukazovat cestu, ale nést ho k tomu, který sám je cestou, má být nepatrným (ale důležitým) odleskem toho, který nás sám nese na svých ramenou.

Ale ještě jeden rozměr přímlyvy Karin Johne připomíná. V každé modlitbě jde o celý náš život, nikoli jen o určitý vymezený čas. Podstatou přímlyvy pak je nasměřovat proud milosti a spásy od Krista do životní si-

tuace druhého člověka. Co když se ale člověk Božímu působení zatím uzavírá? Pak může být přístup druhého k Bohu přesměrován přes přímlyvce. Budu-li v modlitbě spojen s Kristem a zároveň se otevřu také nouzi druhého člověka, pak mohu být “objížďkou” pro Boží milost, vytvořit jakýsi bypass. Jak? Mohu ve vlastním životě hledat prvky, které odpovídají situaci člověka, za něhož se chci modlit (např. bezmoc, pocit zbytečnosti, osamělost, pokušení...) a sám konat to, co by měl dělat druhý, aby mohl být více spojen s Kristem. To je podle Johne modlitba činu. A já dodávám: Někdy to nejvíc, co můžeme pro druhého udělat, je obstát ve vlastních zápasech a otevřít se v nich Kristu. Nikdy to neděláme ani se nemodlíme jen pro sebe. Možná skrze tuto zkušenosti modlitby pochopíme slova Písma, která nám někdy zůstávají zakrytá: “Proto se raduji, že nyní trpím za vás a to, co zbývá do míry utrpení Kristových, doplňuji svým utrpením za jeho tělo, to jest církev (Ko 1,24).”

- kš -

PŘEDVÁNOČNÍ TAJNOSTI

Čas vánoční je dobou oslav narození Ježíše Krista a také komerce, kdy je všude plno reklam, co letos pod stromeček bude in. Obchodními domy zní koledy, ozdoby a kolekce jsou všude kam se jen člověk podívá, šampus nebo vaječný koňak co nejvíc na úrovni lidského oka. A někde dokonce v akci!

A co teprve domácí, rodinné, předvánoční tajnosti. Telefonáty příbuzným, ze kterých je cítit snaha vysлідit co babička s dědou nebo teta se strejdou budou chtít. Co by ocenili?

Samozřejmě volaní příbuzní vědí, o co jde. Tak se zase oni snaží taktně naznačit a sami zároveň zjišťují co teda koupit – ale přece až po důležité větě - My nic nechceme, hlavně to zdravíčko. Tajně se však srdíčko tetelí radostí ne nad dárkem ale pocitem, že na ně nezapomněli asi je mají rádi, je tam rodinná soudržnost.

Ještě zajímavější jsou tyto tajnosti v úzkém rodinném kruhu, v jedné domácnosti. Když se část rodiny tiše sejde v kuchyni či obýváku kde je slyšet šeptanda. Padají různé nápady na dárky, rychlé klikání do mobilu zjišťující dostupnost dárku nebo jeho cenu. Hlavně aby to přišlo včas.

Při takové tajné sešlosti si spiklenci většinou začnou vyprávět vzpomínky a historky které zažili v minulých letech. Veselé příhody jak zažili to a tamto. Až se začnou nahlas smát a navazovat vzpomínkami na rodinné události které se staly minulý rok, předminulý a leta páně... Jindy zas dojde na dojemné vyprávění jak tehdy pradědeček ještě za života... a jaký to byl hodný a slušný člověk.

Při takovém povídání se většinou přijde podívat, co se děje, človíček na kterého se původně kuli dárkové pikle. Na jednu se sedí, povídá a rodině je dobře. Tak si i to kafičko, nebo ten koňak v akci dají. Je cítit silné rodinné pouto a tak vzniká další předvánoční historka do budoucích let.

Komerce má přece jen něco do sebe, když se chytí za ten správný konec.

Alena Vašáková

VŠECHNO K VĚTŠÍ SLÁVĚ BOŽÍ

Když byste se mě ještě před rokem zeptali, co mi na organizované církvi vadí, někde mezi prvními bych býval zmínil likvidační spojení systémového molochu, ve kterém se nedá ani otevřít okno, aniž by k tomu nebylo potřeba několik funkcionářů a aspoň dvě schůze, a spolkového diletantství, kdy nic nefunguje, protože všichni dělají všechno a hlavně nikdo nic nesmí řídit, protože to už by nás omezovalo a nebylo by to hlavně o pohodě a kamarádování.

V praxi jsem to naposled prožil při loňské stavbě dalšího křížového zastavení v Chrástu. Žádná dohoda neplatila, nic se nedalo domluvit a z akce, která by jinak byla s klidem levou rukou a ještě by zbyl čas jít do okolního lesa na houby, se stal vopruz, který se horko těžko stíhal do zámrazu a většinou dodělával na vidrholec v pozdně podzimních plískanicích. Další příklad toho, proč se v církvi neangažovat, říkal jsem si tenkrát nejen potichu a nejen pro sebe.

Jenže.

Jenže proč vlastně ty kříže do krajiny zapichujeme? Proč to celé děláme? Protože to je podstata našeho, tedy křesťanského, života, oslavovat svým konáním, v pravdě celým svým životem, svým bytím, Boží Jméno. Oslavovat bezpodmínečně, bez ohledu na déšť, mráz, pohrdání okolí a vím já co všechno si lze ještě představit. Oslavovat bez ohledu na to, zda a jaké bonusy nám to přinese, neboť naše odměna stejně není z tohoto světa.

Ano, jistě, jsem čím dál tím opatrnější na to, s jakými lidmi co dělám a když mám jet na tandemu, tak ať parťák šlape. Není třeba s sebou v batohu nést i cihly. Ale vztekat se, když už je člověk pod svačinou najde? Už ne. Šli jsme přeci na výlet, nikoliv přenášet zavazadlo. Do cíle jsme dorazili a fronta u pokladen může být zapomenuta. Zapomenuta?! Kdepak!

Když se mě teď po roce znovu zeptáte, co mi na organizované církvi vadí, jedna z prvních věcí, kterou odpovím hned a bez přemýšlení, bude ta výpusťka. Ztratíme-li ono „všechno“, pak zbylé „k větší slávě Boží“ totiž znamená, že tu a tam, někteří často a denně, něco dobrého uděláme. A mezitím jsou ty věci, které nemohou do zápisu a nesmí se říkat veřejně, protože nejenom nejsou k Boží slávě, ale přímo hříchem, v mnoha ohledech i trestné podle měkkého, tedy světského práva. Ztratíme-li ono „všechno“ jako úběžník, pochopitelně nedosažitelný, našich snah, ztratíme i Boha. Protože Boha si nelze porcovat. Miluješ mě, nebo máš jenom rád některé mé skutky?

-mjt-

BRATR TOMÁŠ

aneb „Spíše než o sobě bych raději mluvil o Božím Slově!“

Toto předesílá na úvod našeho rozhovoru bratr Tomáš Matouš Živný, známý nám z Poutníka jako fundovaný teolog, jinak farář Evangelické církve Augsburgského vyznání – ale také zároveň člen chrásteckého sboru ČCE. Též skvělý kazatel a navíc téměř čerstvý člen redakční rady Poutníka. Pojdme si s ním trochu popovídat!

Řekni nám prosím něco o sobě a své cestě k víře. Narodil ses do křesťanské rodiny? Pokud ne, jak jsi uvěřil?

Můj učitel a vzor profesor Milan Balabán nás tehdejší studenty teologie dělil do dvou „chovů“, mluvil o „divokém chovu“ a „chovu ušlechtilém“, o „plnokrevnicích“ z farářských rodů a „mustanzích“ ze sekulárního prostředí. Já jsem typický příklad „divokého chovu“, jelikož jsem se narodil do „postkřesťanské rodiny“ coby její třetí „a-theistická generace“.

Bůh má ovšem své cesty: Vzhledem k problémům s (post)komunistickým školstvím byli rodiče nuceni změnit mou vzdělávací instituci za jinou. Tím jsem se ocitl na druhém stupni ZŠ na tehdy ojedinělé škole soukromé. Zde bylo možné navštěvovat jako volitelný předmět náboženství, které zde vyučoval „americký farář“ – luterán. Původně jsem jako mnozí jiní chodil na hodiny náboženství spíše zlobit, poněvadž vyvádění faráře z míry bývala zábava celkem dobrá.

Onen farář byl velmi dobrý hudebník, takže se nám dětem v hodinách náboženství líbilo zvláště společné zpívání. Jenže mně příliš nešlo, což mě paradoxně vedlo k většímu přemýšlení nad tím, co se na těch hodinách probíralo „jiného“; tu se mi poprvé a v náznacích otevíral nádherný svět křesťanství s jeho bohatou myšlenkovou tradicí... Poprvé jsem slyšel evangelijní příběhy o tom, kdo to vlastně je Ježíš, co je to Desatero, co je to Vyznání víry... hloubal jsem nad obsahy těch slov a přijímal je za své. Dnes vím, že se mi takhle „až do morku kostí zažral“ neproblematicky „luterský fundamentalismus“... ale všem těm myšlenkovým rámcům a mřížkám chyběl „spojující obsah“, oné „naučené liteře“ chyběl „oživující Duch“. Logickým vyústěním toho, že jsem se naučil nejen Lutherův *Malý katechismus* zpaměti bylo, že jsem se, bez protestu (vlastně se souhlasem), rodičů nechal ve 13 letech pokřtít. Dál jsem sice chodil na hodiny náboženství, ale byl jsem křesťan bez církve.

Po dvou letech se však stalo něco zvláštního: Byly tenkrát velikonoce a mně přišlo na mysl (in-Spirace?): „Jak můžeš být křesťanem, když nejsi v církvi – pojd' křesťansky oslavit velikonoce!“ To byl ten okamžik *bud'anebo*, to volal Bůh. Tenkrát jsem šel na Mši a už jsem u setkávání se s Kristem zůstal: potřeba slyšet kázání – Boží slovo, přijímat Svátost – intimně se setkat s Kristem, modlit se ve společenství se mi najednou stala potřebou bytostnou. Křesťanství nikoli jako naučená teorie – jako učivo, ale coby žitá praxe – pojivo.

Jenže náš (ECAV) plzeňský sbor tehdy neměl vůbec nic:

scházel se v oné soukromé škole a farář do Plzně jen dojížděl, a to jednou týdně v pondělí právě aby sloužil Mši... a já tenkrát potřeboval společenství... Naštěstí i tady měl Pán Bůh své „náhradní cesty“... V názvu mé církve bylo „evangelická“, a tak jsem tenkrát zkoušel jít do Korandova sboru „na mládež“ – a již tenkrát zavřená kovová brána a nikde nikdo... Začal jsem tenkrát chodit mezi mladé katolické Slováky kolem P. Martiše – měl jsem rád to společenství a jeho bezprostřednost, ovšem mariánské modlitby a jiné prvky lidové zbožnosti mi nešly přes mysl a rty... věděl jsem, že tam nepatřím, i když mi tam bylo dobře. Časem jsem se dostal na evangelikálně laděné studentské ekumenické skupinky, tam jsem chodíval rovněž moc rád... ale dlouhé bloky někdy málo obsažných „chval“ a emoční ataky modliteb v jazycích či s kafemlejnkem „Pane, Pane... Pane...“ na mě byli moc silné. Na jednu stranu jsem se tenkrát naučil myslet ekumenicky a mít rád ostatní křesťanské tradice, na druhou stranu jsem se utvrdil v „luterském konzervativismu“. Později jsem ještě našel cestu i do dobořanského katolického kostela, kde jsem se spřátelil s tehdejšími farářem P. Bahníkem, ačkoli věděli, že jsem evangelík... později jsem tu i pravidelně ministroval. To byla zajímavá zkušenost: být několikrát za týden na Bohoslužbě, ale nikdy (oficiálně) nepřijímat.

Abych to shrnul: Jsem do značné míry takový samorost víry.

Co tě vedlo ke studiu teologie?

Bůh! Vždycky mi šlo o to, abych do hloubky pochopil a promyslel obsah toho, co věřím; a tak byla teologie už záhy po „ mém obrácení “ jasná volba... jen bylo jaksi za-

potřebí se k ní „prostudovat“ přes střední školu a dostat se tam... já když tenkrát na stránkách fakulty četl o latině, řečtině a hebrejštině, tak jsem ani nemohl uvěřit, že bych se na takhle těžké studium mohl dostat.

Celý první ročník na theologické fakultě jsem se pral s tím, že na to nemám... a zároveň s tím, že „luterská dogmata“ (tenkrát už jsem měl přečtenou a nějak promyšlenou celou Knihusvornosti), jimiž jsem se naučil odpovídat na theologické otázky, jsou sice odpověďmi dobrými, ovšem nikoli vyčerpávajícími (a ne vždy dostačujícími). Postupně jsem si zamiloval „hloubání“ nad Biblií a „hloubení“ v ní, a to paradoxně z perspektivy čím dál tím „liberálnější“...

Klíčový význam pro mé myšlení mělo setkání se dvěma osobnostmi, profesory, do nichž jsem se zamiloval. Prvním byl Jakub Trojan – úžasný člověk, jehož eticko-pastorační mini-rady mi rezonují myslí dodnes (obdivuji i jeho manželství). Druhým – a pro mě nejdůležitějším – byl Milan Balabán! Milan nás neučil, on se nás ptal... proto leckdy nekážu, ale ptám se.

Bůh mě na fakultu poslal také kvůli spolužákům: vždyť kde jinde bych potkat takového mladšího staršího spolužáka (a dnes snad i přítele), jakým je Ondřej Pellar.

Proč právě ECAV?

Bůh! Já v té církvi vyrostl: i když jsem byl párkrát na vázkách, zda zůstat luteránem, anebo žít své luterství jinde, zůstal jsem ECAV věrný, třeba ji pravidelně a natrvalo zahybám s ČCE.

Dnes již ideál ECAV dávno nepovažuji za nejlepší církev, jenže jsem tak od Boha „uhněten“: v jiných protes-

tantských církvích trpím buď přílišným důrazem na emoce, anebo silnou a-liturgickou (rádoby)intelektuálností; v římsko-katolické církvi zase lidovou zbožností a utíkáním od Boha ke světcům a výkonům své zbožnosti.

ECAV ovšem chápu šířeji než mou místní církev (diecézi), kterou je ECAV v ČR. Zažil jsem jako kaplan i přežívající lidové luterství slovenské (160 lidí na Bohoslužbě, anebo 3/4 vsi v kostele) a to pro mě byla také velká škola opravdovosti, tam jsem začal kázat „bez papíru“.

ECAV v ČR je unikátní v tom, že je asi nejmenší českou plně registrovanou a plnoprávnou církví: tahle menšinnost má své velké problémy, ale také hodně do sebe. Je to také církev „mezinárodní“ (v tom také je její „katolická“?), kde se setkáváme ze tří luterských tradic: malé a misijní luterství české s liturgickými a svátostnými důrazy, velké a lidové luterství slovenské s národně-buditelským rozměrem a konzervativní i jinak myslící luterství americké. Úžasný je i církevní „punk“, kdy spoustu věcí děláme na koleně a v malém (od církevních předpisů, přes vlastní zpěvník až po vlastní vydání Bible)... je úžasné stát při takových dílech a vidět Boží milost, že vůbec mohou vznikat.

Proč právě ČCE?

Protože je to TAKÉ luterská církev: jedno z jejích čtyř vyznání je Augsburské vyznání! AV ze slova ECAV přece znamená právě tohle! Já se cítím v ČCE dobře převážně tam, kde se vliv tohoto vyznání objevuje, a natolik, nakolik je patrný... a v tom je podle mého Chrástecký sbor naprosto unikátní! Už několikrát jsem Karla Šimra obdivoval a říkal si, vždyť on v tomhle kázání mluvil luterštěji, než bych kdy mluvil já – Karel Luthera cituje častěji... Karel je „pan doktor“ a často mluví teologicky náročně, ale téměř nikdy nemluví „intelektuální hantýrkou“ – to mě vábí.

Jednodušeji a jinak: Jako farář potřebuji vědět, že nejsem jen ten, kdo káže a vysluhuje – automat na Bohoslužby, ale také křesťan jako ostatní, který potřebuje kázání nejen říkat, ale také poslouchat, Svátost–Krista nejen vysluhovat a podávat, ale také pokorně a pasivně přijímat, nejen hlasitě předříkávat modlitby, ale k modlitbám ostatních se tiše připojovat.

V ČCE též vidím živá či žijící „malá společenství“, která jsou velká jako české sbory ECAV v ČR, ale protože jsou ve „velké církvi“, už nemají tu milost (raději než „ty peníze“) mít faráře. Tahle křesťanská autenticita mnoha lidí mě láká: tak nějak cítím, že tady je třeba se vydávat... ať jde o Hořovice, Merklín či v minulosti třeba o Klatovy.

Jsem vděčný za Diakonii ČCE, kde mohu trošinku a sem tam pomáhat svou službou.

Možná bych měl promluvit i o „andělech“ či „lidových světcích“, které v ČCE setkávám. Nepřestávám Boha obdivovat za tyhle „kapky“, které mi vždy říkají, jak hloupá je „farářská pýcha“ a že když mám pocit, že nestíhám, tak pořád dávám ze svého nadbytku – „farářina“ je moje práce, kdežto tihle lidé jako ona evangelijní chudá vdova z nedostatku svého času... Navíc mají schopnost, kterou skrytě nazývám „evangelické turbo“ – zvláštní rychlá

chůze, protože pořád někam běhají: příkladem budiž sestra Pechová nebo Honzík Esterle (mimořádně původem z půli slovenský luterán).

Jo, zapomněl bych skoro dodat, že se mi na ČCE líbí, že její reformovaný prvek vede k větší demokratičnosti a brání „církevnímu papalášství“.

Proč kostel U Ježíška?

Protože Pán Ježíš! Náš sbor neměl vlastní kostel a tak se kostelík u Ježíška nabídl... Všechno to tenkrát předjednal katolický biskup František (Radkovský)! V jakém jiném kostele, než v tom nejmenším (oficiálně má status „filiálního kostela“) plzeňském, by se měl scházet snad nejmenší plzeňský plnohodnotný sbor? Je v tom laskavý Boží humor: kostelík se jmenuje „u Ježíška“ podle sošky Ježíška – napodobeniny pražského Jezulátka... Málo lidí dnes ovšem ví, že karmelitánský kostel Panny Marie vítězné byl před pobělohorskou rekatolizací luterským kostelem Nejsvětější Trojice... na jednom místě udělali luteráni místo Jezulátku... na jiném místě si u sebe Jezulátko udělalo místo pro luterány!

Kostel u Ježíška nemá oltářní stůl, který po reformách 2. vatikánského koncilu ostatní římsko-katolické kostely mají – má oltář „zády k lidem“, paradoxní je, že jediná Bohoslužba, která v České republice tento typ oltáře používá a vlastně potřebuje je luterská.

Jiný Boží vtíp je, že někdejší sbor bez domova, má ve svém dnešním sídle místo pro lidi bez domova.

Co je pro tebe na práci kazatele nejzajímavější? Proč toto povolání děláš?

Protože mě k tomu Bůh svým svatým Duchem povolal a protože tohle mé povolání církev rozpoznala. Protože jsem při ordinaci na Bibli přísahal, že tohle povolání budu vykonávat.

Miluji kázání a vůbec výklad Bible a přípravu na ně (třeba i netradiční, jak je to potřeba pro klienty diakonie)! Rád sloužím Bohoslužby a rád lidem podávám Kristovo tělo a Kristovu krev; rád dávám rozhřešení. Práce faráře je práce pro lidi a s lidmi – prostředkování důležité části toho, jak s nimi pracuje Bůh. Baví mě chodit za lidmi i na taková místa jako je hospoda, povídat si a naslouchat.

Co tě naopak nebaví, vadí, štve...?

Nebaví mě všechno to, co je spojené s církví jako světskou organizací... úřad pro úřad a papírování s tím spojené.

Nejde mi práce s lidmi, pro které je víra spíše kulturním milieu či součástí národnostní identity, což je, žel, časté na Slovensku...

Nejde mi zpěv, což je pro luterského faráře handicap téměř fatální, v zahraničí – v Německu či na Slovensku – bych se kvůli tomu luterským farářem asi stát nemohl. Možná se to snažím dohánět právě v těch kázáních. Ale baví mě, že se našel učitel, kterého asi baví mě učit, poněvadž jinak si tu jeho trpělivost s někým, kdo neplní úkoly a zároveň dělá pokroky, které jiní udělají za měsíc za rok.

Co máš na mysli, když mluvíš „o Hospodinu v hospodě“? Je to způsob evangelizace? Misie?

Ano! Vlastně je to autenticky žité křesťanství v nekřesťanském prostředí; ale lépe než já zde promluví jeden můj farník:

„Táhlo mi tehdy na třicet let a po několika životních a hlavně milostných kotrmelcích jsem tak nějak nevěděl, co se svým životem. Vysokou školu jsem po 7 letech přerušovaného studia úspěšně nedokončil a zatím co se mí spolužáci houfně ženili a zakládali rodiny, já měl to štěstí, že jsem mohl chodit po plzeňských klubech a jako správný bohém debatovat o smyslu a nesmyslu života nad sklenkou nějakého toho moku.

Tehdy jsem si oblíbil jeden plzeňský klub, říkejme mu třeba Kafe Panoptikum. Neřekl bych, že by ten název byl kdy přesný. Káva se tu sice dala koupit a dokud fungoval kávovar, byla i na úrovni, ale tím veškerá podobnost s kavárnami končí. Šlo spíše o jakousi inkarnaci punkového klubu, kde se však scházeli velice zajímaví lidé s ještě zajímavějšími příběhy.

Byli zde inženýři, náctiletí utečenci z domova, konzumenti i dealeri různě tvrdých drog, filosofové, archeologové, právníci a jeden Rus. Tuto různorodou skupinku lidí doplňoval i jeden člověk, jenž vynikal hlavně tím, že byl vždy o dost střízlivější, než my ostatní. Z tohoto člověka se vyklubal místní farář ECAV a můj, o třídu nižší spolužák ze střední školy. Celkem rychle jsme si padli do noty,

hlavně kvůli společné zálibě v historii, filosofii, teologii, němčině a pivu.

Z počátku se naše debaty točily na náboženství a farář mi začal vyvracet moje pokroucené vidění víry a náboženství. Teď, když si na to zpětně vzpomenu, musel mít velkou trpělivost, přestože anebo právě proto, že podobné nesmysly musel slýchat po putykách od hospodských povalečů poměrně často. Já, jako správný vnuk vojenského důstojníka, který bránil socialistickou vlast před imperialistickým nepřítelem a žák učitelky dějepisu, která měla VŘSR pravděpodobně za největší přínos 20. století, jsem věřil, že náboženství obecně je pro slabochy, kterým slouží jako berlička, aby si ospravedlnili svůj mizerný život, nebo vytváří fanatiky popírající Koperníka, Darwina i kulatou podstatu Země. Také církve pro mě znamenala jen shromažďování peněz a hořící hranice s Brunem a nevinnými ženštinami.

Tomáš se z mých představ faráře naprosto vymykal. Dokázal vystudovat technické lyceum, nenosil bílý hábit, tedy alespoň na pivo ne, a měl dlouhé vlasy na hlavě, na které jsem kolečko, ať už vystříhané nebo přirozené, hledal marně. Také fakt, že byl již jednou rozvedený a ze studií měl i pikantnější historky, než ty teologické mě přiměl, abych mu naslouchal a stali se z nás, troufám si říci, přátelé. A já se začal na náboženství a konkrétně na křesťanství koukat jinak. I když tehdy jsem si to ještě asi ani sám nepřiznal.

Po nějaké době jsme se společně s dalšími štamgasty rozhodli, že by bylo hezké, kdybychom našeho kamaráda viděli při práci, a tak jsme se vypravili tam, kde většina z nás byla tak možná jako dítě před Vánoce, podívat se na jesličky, tedy do kostela...“

Za rozhovor Tomášovi moc děkujeme.

- mno -

ADVENTNÍ PÍSEŇ

Píseň „Hle, přijde Pán, Spasitel náš“ pochází ve své původní podobě z „Kancionálu českého“ V. M. Šteyera z roku 1683. V průběhu mnoha let byla píseň tradována a pozměňována, a pak byla znovu zapsána ve Svatoján-

ském kancionále vydaném v roce 1863 a v této podobě pak byla použita i ve zpěvníku „Mešní zpěvy“ z roku 1989. Z tohoto posledního vydání je převzat kromě melodie také text, který byl mírně upraven pro nový evangelický zpěvník.

Hle, přijde Pán, Spasitel náš

1. Hle, při- jde Pán, Spa- si- tel náš, ce- stu je- mu sprav- te, při- jde žá- da-

- ný Me- si- áš, při- by- tek při- prav- te. Při- jde, při- jde náš Spa-si-tel,

všich-ni za- ple- sej - te, při- jde, při- jde Vy- ku-pi-tel, chvá-lu Bo- hu vzdej - te.

2. Ten, o němž prorokovali / svatí prorokové, / kterého zdávna žádali / všichni národové, / přijde, přijde náš Spasitel, / všichni zaplesejte, přijde, přijde Vykupitel, / chválu Bohu vzdejte.
3. Plesejte, svatí otcové, / kteří jste v temnosti, / neb stanou se věci nové, / plesejte radostí. / Přijde, přijde náš Spasitel, / všichni zaplesejte, / přijde, přijde Vykupitel, / chválu Bohu vzdejte. /
4. obraťte se, ó hříšníci, / a činite pokání, / pro všechny, kdo jsou kající, / je čas smilování. / Přijde, přijde náš Spasitel, / všichni zaplesejte, / přijde, přijde Vykupitel, / chválu Bohu vzdejte. /

T: Kancionál český, 1683 / Mešní zpěvy, 1989 / 2018

M: Kancionál český, 1683 / Kancionál čili Kniha duchovních zpěvů, 1863 / 2018

Poutník. Vydává Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Chrástu.

Řídí redakce ve složení **Michaela Nováčková** (novackovamisa@seznam.cz), **Tomáš Živný**, **Karel Šimr**. Sazba, grafika: **Petr Vrobel**.

Tohle číslo vyšlo v prosinci 2020. Ke stažení na: chrast.evangnet.cz